

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARĖS VIOLETOS TURAUSKAITĖS

2024 m. gegužės 23 d. Nr. D8-1105

Kretinga

Kretingos rajono savivaldybės Etikos komisija (toliau – Komisija) susidedanti iš pirmininko Vaido Kuprelio, narių: Dalios Bieliauskienės, Simo Končiaus, Sauliaus Šopagos, Vitalijos Valančiutės, sekretoriaujant Kretingos rajono savivaldybės Bendrojo skyriaus vyr. specialistei Redai Pilelienei, 2024 m. gegužės 2 d. vykusiame Komisijos posėdyje svarstė Kretingos rajono savivaldybės tarybos narės Justės Stonkutės 2024 m. balandžio 25 d. prašymą Nr. D13-322 „Prašymas“ (toliau – prašymas), kuriame prašoma atlikti Kretingos rajono savivaldybės tarybos narės Violetos Turauskaitės elgesio tyrimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad minėtame posėdyje nuo klausimo „Dėl gauto prašymo svarstymo“ Komisijos narės Justė Stonkutė ir Violeta Turauskaitė nusišalino. Komisija pateiktiems nusišalinimams pritarė.

Komisija susipažinusi su prašyme išdėstytomis aplinkybėmis bei vadovaudamasi Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T2-80 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Nuostatai) 7 punktu, minėtame posėdyje balsų dauguma (už – 3, prieš – 0, susilaikė – 2) priėmė sprendimą pradėti tyrimą pagal gautą prašymą dėl tarybos narės V. Turauskaitės elgesio atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis.

Pavedimo turinys

Etikos komisija 2024 m. gegužės 2 d. Komisijos posėdyje svarstė gautą prašymą, kuriame Komisijos prašoma atlikti Kretingos rajono savivaldybės tarybos narės Violetos Turauskaitės elgesio tyrimą.

Vertinimo dalykas

Komisija vertina, ar tarybos narei V. Turauskaitei nekilo interesų konfliktas ir ar ji nepažeidė Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostatų, kad bendravo su Kretingos rajono savivaldybės administracijos darbuotojais, kurie buvo sprendimo projekto Nr. T1-120 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimo Nr. T2-106 „Dėl seniūnaičių išlaidų, susijusių su jų veikla, apmokėjimo ir atsiskaitymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Projektas) derintojais iki nusišalinimo pareiškimo Kretingos rajono savivaldybės tarybos posėdžio metu ir dėl to V. Turauskaitė galbūt pateko į interesų konflikto situaciją.

Atsižvelgiant į pateiktą prašymą tarybos narė Violeta Turauskaitė, galimai privalėjo nebendrauti, kaip suinteresuotam asmeniui su Kretingos rajono savivaldybės administracijos darbuotojais, kurie buvo Projekto derintojai iki nusišalinimo pareiškimo Kretingos rajono savivaldybės tarybos posėdžio metu, t. y. nedalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip juos paveikti ar bandyti paveikti, arba atlikti kitas tarnybines pareigas (toliau – atlikti tarnybines pareigas), jeigu atliekamos tarnybinės pareigos yra susijusios su jo privačiais interesais.

Pateikta tyrimui medžiaga

2024-04-25 Komisija gavo prašymą Nr. D1 3-322 „Prašymas“.

2024-05-02 Komisijos posėdyje svarstytas vienas iš darbotvarkės klausimų „Dėl gauto prašymo svarstymo“ ir balsų dauguma nutarta pradėti tyrimą pagal gautą Prašymą.

Vadovaudamasi Kodekso 7 straipsnio 8 dalimi (Valstybės politikas, kurio elgesys tiriamas, turi teisę: teikti Komisijai paaiškinimus, prašymus ir įrodymus; baigus tyrimą susipažinti su tyrimo

metu surinkta medžiaga; dalyvauti Komisijos posėdžiuose) bei Nuostatų 8 punktu Komisija 2024 m. gegužės 3 d. raštu Nr. (4.1.22) D3-2917 „Dėl informacijos apie pradėtą tyrimą pateikimo“ kreipėsi į Kretingos rajono savivaldybės tarybos narę Violetą Turauskaitę ir paprašė iki 2024 m. gegužės 14 d. pateikti Komisijai paaiškinimą raštu.

Vadovaujantis Nuostatais 9.3. punktu Komisija turi teisę susipažinti teisės aktų nustatyta tvarka su reikiama dokumentais ir gauti jų nuorašus (kopijas) bei kitą tyrimui reikalingą informaciją. Komisija kreipėsi į Kretingos rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracijos) direktorę Vilmą Preibienę pateikti papildomą informaciją iki 2024 m. gegužės 14 d.

2024-05-13 Kretingos rajono savivaldybės tarybos narė V. Turauskaitė raštu, Reg. 2024-05-14 Nr. D13-362 „Dėl informacijos pateikimo“ Komisijai pateikė paaiškinimą, kuriame pažymi, kad būdama komiteto narė, t. y. Finansų ir inovacijų komitete (toliau – Komitetas) prieš svarstant Projektą buvo pareiškusi norą nusišalinti nuo svarstomo klausimo, tačiau Komitetas nusišalinimui nepritarė. Rašte taip pat pažymima, kad nusišalinimas buvo pareikštas ir tarybos posėdyje, vykusiame 2024 m. kovo 28 d. taryba nusišalinimui nepritarė. V. Turauskaitė rašte pažymi, kad buvo pareiškusi nusišalinimą visose šio Projekto stadijose ir kadangi pareikštiems nusišalinimams nebuvo pritarta, dalyvavo svarstant Projektą.

2024-05-13 Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktorė Vilma Preibienė raštu, Reg. 2024-05-14 Nr. D13-366 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – raštas) Komisijai pateikė atsakymą, kad apklausus Administracijos darbuotojus žodžiu, darbuotojų teigimu, Administracijos darbuotojai, derinę aukščiau minėtą sprendimą, su tarybos nare V. Turauskaite nebendravo, išskyrus Administracijos direktorę. Rašte pažymėta, kad Administracija teikia informaciją, pagrįstą tik minėto sprendimo derinimo klausimo kontekste ir minėtu klausimu buvo apklausti tik Administracijos darbuotojai, esantys Administracijos direktorės pavaldume. Rašte taip pat prašoma suteikti galimybę Administracijos direktorei informaciją dėl pradėto tyrimo pateikti žodžiu Komisijos posėdžio metu.

2024-05-14 vykusiame Komisijos posėdyje svarstytas darbotvarkės klausimas „Dėl pradėto tyrimo“ ir bendru Komisijos narių sutarimu pritarta kreiptis į Administracijos direktorę ir informuoti, kad bus sudaryta galimybė, paaiškinimą dėl pradėto tyrimo pateikti žodžiu Komisijos posėdžio metu.

Teisinis veiklos vertinimas ir motyvai

Tarybos narė Violeta Turauskaitė yra 2023–2027 m. kadencijos Kretingos rajono savivaldybės tarybos narys – valstybės politikas, šios pareigos priskirtinos valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų kategorijai, todėl Įstatymas jam taikomas tiesiogiai ir visos apimties (Įstatymo 2 straipsnio 5 dalies 1 punktas). Etikos komisija vertina Savivaldybės tarybos nario atitiktį Kodekso nuostatomis. Valstybės politikai atitinka Kodekso 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą valstybės politiko sąvoką. Kodeksas jiems taikytinas visos apimties ir tiesiogiai. Tai reiškia, kad ir vykdydama tarybos nario funkcijas ji privalo laikytis Kodekso ir Įstatymo nustatytų pareigų.

Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyta, kad deklaruojantis asmuo deklaracijoje privalo nurodyti privačius interesus, egzistuojančius ar galinčius atsirasti dėl jam artimo asmens ar kito asmens arba dėl su šiais asmenimis arba juo pačiu susijusių duomenų.

Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte deklaruojantys asmenys įpareigojami teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, kad toks konfliktas yra. Tarybos nario pareiga vengti interesų konflikto taip pat nustatyta ir Vietos savivaldos įstatymo 10 straipsnio 4 punkte.

Deklaruojančiam asmeniui draudžiama dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip juos paveikti ar bandyti paveikti, arba atlikti kitas tarnybines pareigas, jeigu atliekamos tarnybinės pareigos yra susijusios su jo privačiais interesais (Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis). Apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus, prieš atlikdamas tarnybines pareigas arba pradėjęs jas atlikti, deklaruojantis asmuo privalo informuoti institucijos ar įstaigos vadovą ar jo įgaliotą asmenį arba kitą į pareigas priimančią ar skiriančią subjektą, arba kolegialią valstybės ar savivaldybių instituciją (kai deklaruojantis asmuo yra kolegialios valstybės ar savivaldybių institucijos narys) ir asmenis, kurie

kartu atlieka tarnybines pareigas, pareikšti apie nusišalinimą ir jokia forma nedalyvauti toliau atliekant tarnybines pareigas (Įstatymo 11 straipsnio 2 dalis).

Institucijos ar įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo arba kitas į pareigas priimančias ar skiriantis subjektas, arba kolegiali valstybės ar savivaldybių institucija (kai deklaruojantis asmuo yra kolegialios valstybės ar savivaldybių institucijos narys), vadovaudamiesi VTEK nustatytais kriterijais, motyvuotu rašytiniu sprendimu gali nepriimti deklaruojančio asmens pareikšto nusišalinimo ir įpareigoti jį toliau atlikti tarnybines pareigas (Įstatymo 11 straipsnio 3 dalis).

Privatūs interesai – tai deklaruojančio asmens (ar jam artimo asmens) suinteresuotumas asmenine turtine ar neturtine nauda, deklaruojančio asmens (ar jam artimo asmens) moralinė skola, moralinis įsipareigojimas ar kitas panašaus pobūdžio interesas deklaruojančiam asmeniui atliekant tarnybines pareigas (Įstatymo 2 straipsnio 3 dalis). Artimi asmenys – tai deklaruojančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka (toliau – partneris), taip pat jų ir deklaruojančio asmens tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai.

Sprendžiant, ar asmuo, dirbantis valstybės tarnyboje, padarė Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies pažeidimą, pirmiausia būtina nustatyti, ar buvo kilęs interesų konfliktas, ar asmuo turėjo asmeninį turtinį ar neturtinį interesą arba tokį interesą turėjo jam artimas asmuo, kai jis šioje situacijoje privalėjo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavidimą (žr. 2020 m. birželio 3 d. LVAT nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1983-1062/2020).

Interesų konfliktas kyla nuo pat to momento, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo turi rengti, svarstyti ar priimti sprendimą (dalyvauti jį priimant), ar gali daryti poveikį kitiems asmenims. Atlikdamas minėtus veiksmus valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo jau veikia interesų konflikto situacijoje ir tokiu savo elgesiu jau pažeidžia imperatyvias Įstatymo nuostatas. Šiuo atveju sprendimas – tai bet koks valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens veiksmas, kurio galutinis rezultatas ir padariniai – palankūs, nepalankūs ar neutralūs, kurių jis sukelia ar gali sukelti kitiems asmenims, nedaro įtakos tokio elgesio vertinimui (žr. 2020 m. vasario 13 d. LVAT sprendimą administracinėje byloje Nr. A-376-629/2020 ir kitus šiame sprendime cituojamus išaiškinimus).

Atsižvelgus į nurodytas Įstatymo nuostatas, Komisija mano, kad vertinant, ar Violeta Turauskaitė galėtų būti pripažinta pažeidusi Įstatymo nuostatas, būtina nustatyti, ar yra aplinkybė, tiesiogiai ir akivaizdžiai kelianti tarybos narei interesų konfliktą, dėl kurios eidama atitinkamas pareigas ji negalėjo dalyvauti sprendžiant klausimus bei priimti sprendimus.

Dėl tarybos narės Violetos Turauskaitės elgesio galbūt viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimo.

Nagrinėjamuoju atveju Komisija vertina, ar tarybos narei V. Turauskaitei nekilo interesų konfliktas ir ar ji nepažeidė Įstatymo 1 dalies nuostatų, kad ji dalyvavo ir bendravo su Administracijos darbuotojais rengiant, svarstant ar priimant sprendimus su jai artimo asmens (*duomenys neskelbiami*) privačiais interesais.

Pažymėtina, kad 2024 m. kovo 28 d. tarybos posėdžio metu tarybos narė Violeta Turauskaitė pareiškė norą nusišalinti nuo aukščiau minėto 26 darbotvarkės klausimo, nuo Projekto svarstymo. Nusišalinimo motyvas – artimas asmuo, yra seniūnaitis. Taryba nusišalinimui nepritarė.

V. Turauskaitė deklaruoja privačius interesus, Įstatymo nustatyta tvarka teikdama privačių interesų deklaraciją. Aktualioje privačių interesų deklaracijoje, kuri yra vieša, nurodytas egzistuojantis ryšys (*duomenys neskelbtini*) [https:// pinreg.vtek.lt/app/pid-perziura/637362](https://pinreg.vtek.lt/app/pid-perziura/637362).

Nustatyta, kad Taryba 2024 m. kovo 24 d. posėdyje svarstė Projektą ir nuo šio klausimo iš nusišalinimą pareiškusių asmenų buvo tarybos narė V. Turauskaitė, kuri nusišalinimą pareiškė dėl artimo asmens (nedetalizuojant šių aplinkybių). Pažymėtina, kad tas pats klausimas (Projektas) buvo svarstytas Finansų ir inovacijų komiteto 2024 m. kovo 26 d. posėdyje, V. Turauskaitė nusišalinimą pareiškė, komitetas nusišalinimui nepritarė. Posėdyje svarstytas klausimas, už sprendimo projektą nebalsuota.

2024-05-21 vykusiame Komisijos posėdyje svarstyta vienas iš darbotvarkės klausimų „Dėl pradėto tyrimo“ (tęstinis). Vykusiame Komisijos posėdyje atkreiptas dėmesys, kad 2024 m. kovo 26 d. svarstyta Projektas yra norminis teisės aktas, tad pagal pateiktas rekomendacijas nėra pareigos nusišalinti svarstant klausimus, kuriais yra tvirtinama bendroji tvarka. Minėtame posėdyje tarybos narė V. Turauskaitė teigė, kad asmeninės naudos nesiekė, o buvo svarbu, kad teisės aktas būtų toks, kad nebūtų galima jo interpretuoti. Taip pat priminė, kad komitete ir tarybos posėdyje buvo pareiškusi norą nusišalinti nuo svarstomo klausimo, tačiau abiem atvejais nušalinimui nepritarta. Posėdyje dalyvavusi Savivaldybės administracijos direktorė Vilma Preibienė teigė, kad su V. Turauskaite bendravo prieš tą dieną turėjusį vykti tarybos posėdį ir Administracijos direktorės buvo klausta dėl sprendimo projekto, ar rengėjai derino sprendimo projektą su Buhalterijos skyriumi, ar buvo paklausimų, ar buvo išgirsta jų nuomonė. V. Preibienė patikino, kad tarybos posėdžio metu supratusi, kad V. Turauskaitė kalbėjo ne su derintojais, o su Buhalterijos skyriumi ir teigė, jei Komisija norėtų išgirsti ar buvo kalbėta ir su kitais asmenimis, Komisija turėtų apklausti Buhalterijos skyriaus specialistų.

Komisija 2024 m. gegužės 21 d. vykusiame posėdyje priėmė sprendimą dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos narės Violetos Turauskaitės.

Komisija pažymi, kad pačios aplinkybės, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas savaime dar nelemia, tik apibūdina tam tikrą bendrąją asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, padėtį (jo buvusių ar esamų santykius su kitais asmenimis, dalyvavimą netarnybinėje veikloje, sudarytus sandorius ar pan.) ir yra tik prielaidos interesų konfliktui atsirasti. Interesų konfliktas negali būti hipotetinis, – jis turi būti tiesioginis ir akivaizdus.

Pažymėtina tai, kad interesų konfliktas turi būti aiškiai ir tiesiogiai susijęs su asmens turiniu ir neturtiniu suinteresuotumu priimant sprendimus. Komisija atkreipė dėmesį į tai, kad vien aplinkybė, jog V. Turauskaitė yra tarybos narė, nesudaro pagrindo teigti, kad nagrinėjamu atveju kyla tiesioginis ir akivaizdus interesų konfliktas.

Atkreiptinas dėmesys, kad sprendimas, kurį svarstė (priėmė) tarybos narė Violeta Turauskaitė, nėra susijęs su jos privačių poreikių (interesų) tenkinimu ar, svarstymo dieną turėjo privataus pobūdžio sąsajų. Nebuvo nustatyta ir faktinių aplinkybių ar motyvų, kuriais remiantis būtų galima pagrįsti išvadą, kad tarybos narė Violeta Turauskaitė turėjo turinio ar neturinio pobūdžio, privataus pobūdžio suinteresuotumą svarstomu sprendimu.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes Komisija, atlikusi tyrimą, išnagrinėjusi pateiktą tyrimui medžiagą, išdėsi aplinkybes ir motyvus, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų 20, 23.1, 25, 26 punktais bei posėdyje dalyvavusių Komisijos narių vienbalsiai,

nusprendė:

1. Konstatuoti, kad Kretingos rajono savivaldybės tarybos narė Violeta Turauskaitė nepažeidė Kodekse ar Tarybos, kurioje ji eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų bei kituose aktuose nustatytų valstybės politikų elgesio principų ar reikalavimų.

2. Sprendimo kopija išsiunčiama Kretingos rajono savivaldybės tarybos narei Violetai Turauskaitei, pareiškėjai Kretingos rajono savivaldybės tarybos narei Justei Stonkutei bei Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

3. Sprendimas skelbiamas savivaldybės interneto svetainėje www.kretinga.lt.

4. Komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Komisijos pirmininkas

Vaidas Kuprelis